Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 489
van **KURT VANRYCKEGHEM**
datum: 15 februari 2021

---

aan **HILDE CREVITS**
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

Circulaire economie - Rol lokale besturen

Circulaire economie is de toekomst van onze Vlaamse economie. Ook onze Vlaamse Regering ziet dit in en zet, onder meer in haar relanceplan, dan ook sterk in op die circulaire economie. Maar met de Vlaamse overheid alleen gaan we er niet geraken. We moeten iedereen warm maken om hun steentje hieraan bij te dragen: ondernemers, burgers, maar ook lokale besturen.

Lokale besturen weten als geen ander wat er speelt op hun grondgebied en zijn dus een ideale partner om de (vaak kleinschalige) lokale projecten binnen circulaire economie te ondersteunen.

1. Heeft de minister weet welke gemeenten sterk inzetten op circulaire economie, bijvoorbeeld door vormingen aan te bieden, te ondersteunen, subsidies te verstrekken, projecten uit te schrijven?
2. Welke acties worden er opgezet door Vlaanderen om lokale besturen te betrekken in de transitie naar een circulaire economie?
3. Welke rol spelen de provincies in dit verhaal?
   a) Hoe is de samenwerking tussen de lokale besturen, de provincies en de Vlaamse overheid?
   b) Welke acties zetten de provincies op het getouw om de transitie te maken naar een circulaire economie?

HILDE CREVITS
VICEMINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING, VLAAMS MINISTER VAN ECONOMIE, INNOVATIE, WERK, SOCIALE ECONOMIE EN LANDBOUW

ANTWOORD
op vraag nr. 489 van 15 februari 2021
van **KURT VANRYCKEGHEM**

---

1. Ik merk dat steeds meer steden en gemeenten bewust inzetten op de circulaire economie en daarbij niet langer alleen op kleinschalige projecten mikken, maar ook (Europese) financiële steun zoeken en krijgen voor grotere projecten.
   Een exact overzicht hebben we niet. Er is geen systematische screening of monitoring van de inspanningen die lokale besturen doen. Centrumsteden zijn er in het algemeen meer mee bezig, maar veel kleinere gemeenten laten het ook niet onvermeld in hun bestuursakkoorden. Centrumsteden halen soms ook Europese middelen binnen voor circulaire strategieën. Het staat ook meer en meer op de agenda van gemeentebedrijven, intercommunales, POM's en provincies. Ik geef ook graag mee dat gemeenten samen met intercommunales en Kringwinkels belangrijke doelstellingen realiseren uit het materialenbeleid en het Uitvoeringsplan Huishoudelijk afval en Gelijkaardige bedrijfsafval, door continu te werken aan (afval)preventie, hergebruik, en innovatie rond inzameling en verwerking van afvalstoffen.

   U vraagt welke gemeenten *sterk* inzetten op de circulaire economie. Ik wil geen enkele gemeente te kort doen en waardeer alle inzet op dit thema, maar er zijn wel een paar steden die zich nadrukkelijk profileren. Vaak gebeurt dit ook dankzij extra Europese middelen.
   - Meer inspiratie en voorbeelden van actie op verschillende niveaus en met verschillende invalshoeken vind je op de websites van Vlaanderen Circulair («de Doeners»), bij de Praktijkendatabank van VVSG of bij Gemeentevoordetoekomst.be van BBL, thema Circulaire economie.

2. Het belangrijkste is dat die praktijken andere gemeenten kunnen inspireren. Vlaanderen Circulair en organisaties zoals VVSG namen in de afgelopen twee jaar een aantal initiatieven om kennis en praktijkervaringen te delen. Zo was er een succesvol studiebezoek aan Almere en Amsterdam met 50 deelnemers van lokale besturen, de publicatie van de inspiratiegids Lokaal en Circulair, een praktijkendatabank, een Ronde tafel met (voornamelijk) centrumsteden en een (kleinschalig) lerend netwerk door Interafval. Vlaanderen Circulair was partner in de EU Urban Agenda voor het thema CE en is partner van de Circular Cities Declaration. Dat laatste is een initiatief uit het najaar van 2020 van de alliantie van duurzame steden ICLEI. 40 Europese steden ondertekenden de verklaring, waaronder Gent, Mechelen en Leuven. Hopelijk groeit dit aantal nog.

   Ook is er een netwerk voor lokale besturen rond economisch beleid (de zogenaamde overlegtafels economie) en een rond smart cities. Deze worden nog tot eind januari 2022 georganiseerd door VVSG met steun van VLAIO (1 miljoen euro voor een periode van 3 jaar). Het bovenvermelde studiebezoek aan Amsterdam-Almere kaderde daar bijvoorbeeld in. Ook daar is de mogelijkheid om aandacht te besteden aan circulaire economie, indien steden en gemeenten daar de nood aan voelen.

   Maar er zijn nog netwerken en subsidiekanalen voor lokale besturen geweest. Sinds 2017 zijn er via de Open Call van Vlaanderen Circulair honderden "doeners" ondersteund, waaronder lokale besturen. Ze toonden ook massaal interesse voor de Green deal circulair aankopen en de Green deal circulair bouwen. En vorig jaar

lanceerde het Europees Sociaal Fonds samen met Vlaanderen Circulair de oproep Circulair Werk(t), waarbinnen momenteel 20 projectvoorstellen de kans krijgen een volwaardig plan in te dienen om een regionale hub voor de circulaire en sociale economie op te zetten. Daarbij zijn per definitie lokale besturen betrokken.

Belangrijk is volgens mij ook dat steden en gemeenten de nodige 'ruimte' voor circulaire economie voorzien (denk aan herstel- en maakbedrijven, recyclagebedrijven, opslag van grondstoffen). Dit lijkt me op termijn misschien nog de grootste uitdaging.

3. a. Er is geen structurele afstemming of samenwerking rond dit thema over de drie bestuursniveaus (Vlaams, provinciaal, lokaal). Er is soms contact met de provincies over provinciale ambities en projecten.

   b. Net zoals in andere economische thema's merken we ook hier dat elke provincie eigen accenten legt en het hangt ook af van wat andere organisaties doen. Op de website van de Vlaamse vereniging voor Provincies valt het op dat er heel wat initiatieven onder "economie" te maken hebben met circulaire economie. In West - Vlaanderen speelt de POM een belangrijke rol, ook Oost-Vlaanderen is sinds 2019 bezig om lokale besturen en ondernemers kennis te laten maken met CE en dat ook via ketenprojecten en begeleiding bij lokale besturen te stimuleren. Voor de tweede maal organiseert de provincie 2 oproepen. Ook ziet Oost-Vlaanderen een belangrijk aandachtspunt in het ruimtelijk beleid, door van "Circulaire samenleving" een beleidskader te maken. Vlaams-Brabant doet volop mee met de ESF-call en heeft ze de ambitie om een hub op te zetten. Provincie Antwerpen staat via autonoom provinciaal bedrijf Kamp C bekend voor het aspect duurzaam wonen en bouwen, waarbij circulariteit uiteraard zeer belangrijk is. Ook in Limburg beweegt er iets, in het Interreg-project Wanderful Stream bijvoorbeeld, of via de cleantech sector.

   En daarnaast zijn er ook nog de intercommunales, die hier op in zetten intercommunales zijn uiteraard sterkhouders in het afvalbeleid en investeren daar ook fors in, bv. in voorvergistingsinstallaties, betere of meer inzameling, etc.